

Stichting WOI zorgt dat kennis in installatiesector blijft stromen

Het vakgebied van installateurs en installatie-adviseurs groeit als kool. Niet alleen door innovaties in bestaande vakgebieden, maar juist ook door nieuwe technologieën en sociale ontwikkelingen. Voor onderwerpen als smart buildings, energietechnologie, circulariteit en klimaatadaptief bouwen heeft de sector veel nieuwe kennis nodig. En laat nu net die kennisontwikkeling en -overdracht in gevaar komen. Stichting WOI doet er alles aan om te zorgen dat de kennis in de installatiesector blijft stromen. Maar zij kan het niet alleen.

Stichting WOI (Stichting ter Bevordering van Wetenschappelijk Onderwijs en Onderzoek Installatietechniek) is al sinds 1927 – toen nog onder de noemer Warmtestichting – actief om bij technische universiteiten en hogescholen de kennisbehoeften te inventariseren en de benodigde ondersteuning te bieden. Tegelijk zorgt de stichting er ook voor dat wensen en behoeften vanuit de sector bij het onderwijs terecht komen. “In de afgelopen decennia was onze rol steeds meer die van ‘portemonnee’”, zegt Aart van Gelder, de vertrekkende voorzitter van de stichting. “Dat wil zeggen dat we met de stichting vooral hielpen bij het financieel mogelijk maken van bijvoorbeeld de aanstelling van hoogleraren en het opzetten van onderzoeksprogramma's op de universiteiten. Een taak die nog steeds van belang is. Maar inmiddels zijn we van mening dat de stichting, veel meer dan voorheen, een rol heeft in het laten stromen van kennis vanuit het wetenschappelijk en HBO onderwijs & onderzoek naar de installatiesector. Vandaar dat we in 2022 zijn gestart met symposia over kennis(overdracht) die we in het voor- en najaar samen met universiteiten organiseren. Sprekers uit de wetenschap en praktijk verzorgen presentaties over thema's als circulariteit, klimaatadaptief bouwen en duurzaamheid.

Haarlemmerolie in het proces

Binnen het bestuur van Stichting WOI leeft heel duidelijk het besef dat haar rol en bestaansrecht verandert. “Wij willen de verbindende factor zijn als het gaat om kennisoverdracht tussen wetenschappelijk- en hoger onderwijs, kennisinstellingen en bedrijfsleven. Om die veranderende rol een goede invulling te kunnen geven, stelden we vorig jaar Ed Rooijackers aan als directeur. Dit jaar voegden we daar extra secretariële ondersteuning aan toe. Samen met het bestuur van de stichting, dat zich ook aan het vernieuwen is, willen we de Haarlemmerolie zijn die de samenwerking en uitwisseling op het gebied van kennis gemakkelijker maakt.”

Stichting WOI maakte de afgelopen decennia vooral naam bij het tot stand komen van hoogleraren op technische universiteiten. Zo zorgden de stichting en TVVL er samen voor dat in 1984 prof. ir. R.W.J. Kouffeld werd aangesteld op de TU Delft, als opvolger van professor Boeke die in 1982 met pensioen ging. Zo kon de leerstoel Klimaatregeling aan de TU Delft worden behouden. In feite nam de Warmtestichting, zoals Stichting WOI toen nog heette, het beheer van de leerstoel Klimaatregeling op zich. Hetzelfde deed de stichting met de leerstoel 'Leer van het Buitenklimaat' aan de TU Eindhoven.

Aanstellingen van professoren

In 1986 werd prof.ir. J.A. Wisse benoemd tot buitengewoon hoogleraar aan de TU Eindhoven in de leer van het buitenklimaat. Sinds die tijd zorgde de stichting er steeds voor dat ze de universiteiten hielp bij de opvolging van hoogleraren in het vakgebied van de installatiesector. Bij de TU Delft kwamen, na professor Kouffeld, achtereenvolgens prof.ir. J. Bekker, prof.ir. H. van Ree en prof.dr.ir. A.H.C. van Paassen als hoogleraar in dienst. Aan de TU Eindhoven waren de afgelopen decennia de hoogleraren prof.ir. P.H.H. Leijendeckers en prof. ir. W. Zeiler in het vakgebied installatietechniek – tegenwoordig building services – actief.

"Het is van erg groot belang dat we op de universiteiten onze bruggenhoofden hebben", gaat Van Gelder verder. "We zijn daarom ontzettend blij dat we sinds een paar jaar op de TU Delft met Prof.dr.ir. Atze Boerstra weer een nieuwe hoogleraar op ons vakgebied hebben. Prof.ir. Wim Zeiler ging vorig jaar aan de TU Eindhoven met pensioen. Op dit moment zijn we samen met de TU/e druk bezig om te kijken hoe we de positie van zijn onderzoeksgroep kunnen continueren. De TU/e werft de opvolger van Zeiler en WOI bekijkt in samenspraak met TU/e en de sector wat er daarnaast nog meer nodig is. Natuurlijk speelt geld daarin een rol, zeker nu de overheid weer wil bezuinigen op hoger en universitair onderwijs, maar minstens zo belangrijk is onze rol als kenner van de sector en de mensen die in deze kennisoverdracht een belangrijke rol kunnen vervullen."

Meer universiteiten en hogescholen

Aart van Gelder maar ook Piet van Staalduinen, tot vorig jaar eveneens bestuurslid van de stichting, vinden dat de rol en invloed van de stichting niet beperkt mogen blijven tot deze twee universiteiten. "Ook de Universiteit Twente en de Wageningen University & Research zijn voor onze sector van groot belang. En dat geldt tevens voor diverse hogescholen. De lectoren op hogescholen vervullen eveneens een voorname rol bij kennisontwikkeling en -overdracht van en naar onze sector", zegt Van

 Piet van Staalduinen

Gelder. Van Staalduinen gaat verder: "Stichting WOI wil signaleren, interveniëren en faciliteren op alle manieren waarop we kunnen. Het mooie is dat we als stichting volledig onafhankelijk zijn. Tegelijk willen we geen schakel zijn die overal per se tussen moet zitten. Alleen op plekken of in processen waar een duwtje nodig is of waar partijen behoefte hebben aan input, ideeën en soms ook wat financiële middelen zijn wij er om die helpende hand te bieden." Tegelijk zegt Van Staalduinen dat de voormalige rol van de stichting, die van pure financier, zijn langste tijd heeft gehad. "Natuurlijk is er geld nodig om nieuwe kennis te kunnen blijven ontwikkelen. Maar universiteiten zijn de laatste jaren veel beter in staat om zelf die financiering te regelen uit grote onderzoeksprogramma's van bijvoorbeeld NWO", meent hij. Al kan daar de komende jaren zo maar weer een probleem opdoemen, nu het nieuwe kabinet en de huidige coalitie forse bezuinigingen op het wetenschappelijk onderzoek heeft aangekondigd.

'Makelaar in kennisvernieuwing'

Daarom wil Stichting WOI de komende jaren zich vooral als 'makelaar in kennisvernieuwing' positioneren. Een organisatie die ervoor zorgt dat alle partijen in het kennislandschap van de installatiewereld elkaar vinden en dat projecten en samenwerkingen tot stand komen. "Instellingen als TVVL en ISSO zorgen bijvoorbeeld voor de kennisevents en de kennisproducten. De universiteiten en hogescholen doen onderzoek en de bedrijven financieren en implementeren de kennis en resultaten van die onderzoeken. Maar waar deze processen niet goed verlopen of geen doorgang kunnen vinden, willen wij zorgen dat belemmeringen worden weggehaald. Meestal doen we dit op de achtergrond; vandaar dat er in ons bestuur vooral directeuren en voorzitters zitten die actief zijn bij brancheverenigingen of kennisinstellingen. Maar met Ed Rooijackers hebben we nu ook een eigen directeur die Stichting WOI een herkenbaar gezicht naar buiten toe geeft", zegt Van Staalduinen, die zelf als voormalig directeur van TNO Bouw in het bestuur zat.

"Er zijn zoveel onderwerpen actueel op dit moment. Maar wij bepalen niet hoe de installatietechniek van de toekomst eruit moet zien. Wij kijken wel hoe we de kennisontwikkeling voor de installatiesector een duwtje kunnen geven om te zorgen dat de sector over de juiste kennis kan beschikken. Daarom verbreden we het veld ook met ingangen op de Universiteit Twente en Wageningen University & Research en op meerdere hogescholen. Zo hopen we dat er steeds meer tractie komt waardoor nieuwe verbindingen tussen bedrijven, universiteiten en hogescholen kunnen ontstaan", besluit Van Staalduinen.

Onderwerpen agenderen en verkennen

Om Stichting WOI bekender te maken en ook haar taak en rol als 'makelaar in kennisvernieuwing' te kunnen profileren, begon de stichting vorig jaar zoals gezegd met het organiseren van kennissymposia. Mensen uit het bedrijfsleven, van kennisinstellingen en uit het onderwijs kunnen elkaar daar ontmoeten en op een informele wijze contacten leggen en/of afspraken maken. "Zo willen wij onderwerpen agenderen en verkennen, om te zien wat er loopt en wat er nog niet loopt. Daarover gaan we met partijen in de sector in gesprek. Het is voor WOI geen doel op zich om kennisoverdracht te laten plaatsvinden. We willen op de kennissymposia onze functie van ijsbreker en deuropener vervullen zodat partijen met elkaar in contact komen en samen verder kunnen", zegt Van Staalduinen.

Aart van Gelder